

**resmi daireler lehine yapılan kamulaştırma işlemlerine ilişkin  
düzenlenen kağıtlar kamulaştırma bedellerinin ilgisine ödenmesi  
sırasında düzenlenen kağıtlar dahil Damga Vergisi Kanununa göre  
damga vergisinden istisna edilmesi gerektiği hakkında...**

|                   |                                |
|-------------------|--------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                         |
| <b>Kanun</b>      | DAMGA VERGİSİ KANUNU           |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.0.GİB.0.02.62 /6226-9- 51 |
| <b>Tarih</b>      | 24.10.2008                     |

**T.C.**

**MALİYE BAKANLIĞI**

**Gelir İdaresi Başkanlığı**

**Sayı** : B.07.0.GİB.0.02.62 /6226-9- 51

**Konu** : Kamulaştırmaz el atma

**..... VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞINA**

**(..... Grup Müdürlüğü)**

**İlgi** : ..... tarihli ve .....sayılı yazınız...

İlgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan 21/08/2008 tarihli ve 1481 sayılı .....Büyükşehir Belediyesine hitaben düzenlenen muktezanızın incelenmesinden, adı geçen belediye tarafından park, bahçe, yol vb.

kamu yararına yapılan hizmetler amacıyla yapılan kamulaştırma ve kamulaştırmaz el atma işlemleri ile ilgili düzenlenen evraklarda ve bu işlemlere ilişkin uyuşmazlıklar sonucu mahkeme kararı ile yapılan ödemelerde damga vergisinin alınıp alınmayacağı hususunun sorulması üzerine, "...kamulaştırılan ve kamulaştırmaz el atmalarla ilgili düzenlenen evraklar damga vergisinden istisna olup, bu işlemlerle ilişkili doğan uyuşmazlıklar sonucu mahkeme kararı ile yapılan hükme dayalı ödemelerin ise binde 7,5 oranında damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir." şeklinde görüş verildiği anlaşılmış, konuya ilişkin aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

Bilindiği üzere, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılan kağıtların damga vergisine tabi olacağı; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtların imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasında işlemlere ait kağıtların damga vergisini kişilerin ödeyeceği; 5766 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesinde, bu Kanunda yazılan resmi daireden maksadın, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu, bu dairelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmelerin resmi daire sayılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tablonun "IV- Makbuzlar ve diğer kağıtlar" başlıklı bölümünün 1/a fıkrasında, "Resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) nedeniyle kişiler tarafından resmi dairelere verilen ve belli parayı ihtiva eden makbuz ve ibra senetleri ile bu ödemelerin resmi daireler nam ve hesabına, kişiler adına açılmış veya açılacak hesaplara nakledilmesini veya emir ve havalelerine tediyasını temin eden kağıtlar"ın binde 7,5 nispetinde damga vergisine tabi tutulacağı; Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "I- Resmi işlemlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün A/9 numaralı fıkrasında, "Resmi daireler lehine yapılan **istimlaklerde** düzenlenen kağıtlar"ın damga vergisinden istisna olacağı hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, resmi daireler lehine yapılan kamulaştırma işlemlerine ilişkin düzenlenen kağıtlar (08/08/2000 tarihli ve 37201 sayılı tamim yazısı uyarınca kamulaştırma bedellerinin ilgilisine ödenmesi sırasında düzenlenen kağıtlar dahil) Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun I/A-9 bölümü hükmü gereğince damga vergisinden istisna edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, "Kamulaştırmaz el atma" bir kamu tüzel kişinin özel mülkiyette bulunan bir taşınmazı kamulaştırma işlemi yapmaksızın fiilen işgal etmesi olup hem Anayasaya hem de kanuna aykırılığı dolayısıyla hukuka aykırı bir fiildir. Kamulaştırmaz el atma işlemi, hukuki mahiyeti itibarıyla kamulaştırmadan tamamen farklı olup, haksız bir fiildir. Bu itibarla, kamulaştırmaz el atma işlemi diğer bir ifadeyle, haksız el atma işlemi nedeniyle ilgilisine ödenmesine hükmedilen meblağın, Kamulaştırma Kanunu çerçevesinde değil, Borçlar Kanununun haksız fiile ilişkin hükümleri kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, hukuki mahiyeti itibarıyla kamulaştırma olarak kabul edilmesine imkan bulunmayan kamulaştırmaz el atma işlemine ilişkin düzenlenen kağıtların damga vergisine tabi tutulması, bu kapsamda resmi daireler tarafından ilgili şahıslara ödeme yapılması halinde,

bu ödemelere ilişkin düzenlenen kağıtlardan da Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tablonun IV/1-a bölümüne göre binde 7,5 nispetinde damga vergisi alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve söz konusu özelgenizin yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde yeniden düzenlenmesini rica ederim.

**Başkan a.**

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026